

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre ..... 12 korona.
 fél évre ..... 6 „
 negyed évre ..... 3 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.-t. — Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fillér.
 Többszöri hirdetés
 árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Manifesztumok.

Ugy látszik, hogy ha véget akarunk vetni a nemzetet sorvasztó abszolutizmusnak és ismét az alkotmányos élet elevenítő, erőt adó munkáját akarjuk felvenni, elől kell kezdeni a dolgot. A hibásan gombolt mellyent szépen ki kell gombolni végig. Természetesen ez a változás nem fog hamar menni. Valószínűleg még sokáig fog hangzani az egymás elleni szemrehányás elkésredett, sokszor bosszúerzettel párosult vádja, melyet pártok és vezető férfiak mostanában egymás fejéhez vágdosnak. De meg kell gondolnunk, hogy a higgadtabb belátás, a megfontolás, a helyes megállapodás bekövetkezéséhez idő kell, mert képtelenség volna, ismerve az emberi természetet, hogy egyszerre olyan bölcsök is legyünk, amilyen jó hazafiak vagyunk, habár kézzel foghatólag nyilvánvaló a szomorú helyzet, melyből ki kell bontakoznunk, s az óriási kár, mely nemzetünket éri.

Éppen azért egyelőre jól teszik a nemzet jelessej, ha megnyilatkoznak szóval, vagy írásban, a közönség pedig helyesen teszi, ha alapos gondossággal és óvatos kritikával kísérvé, végig tanulmányozza e nyilatkozatokat. És — bár nagyon nehéz — jó lenne letenni a pártszempont erősen

nagyító, vagy éppen sötét szemüvegét, mely elfoglaltta tesz akaratlanul is.

Az elnémitott országgyűlés többségi pártjainak manifesztuma és gróf Andrássy Gyula nyílt levele választóihoz, valamint a kormányának kissé éles hangú válasza képezik a legérdekesebb „megfontolni valókat”. A manifesztum szerint nem áll az a vád, hogy a többség nem akart volna kormányt vállalni, de elismeri, hogy a felségjogok tekintetében a királlyal szemben azt vallotta, hogy ez csak alkotmányosan a nemzettel egyetértőleg gyakorolható. És miután a király azt követelte, hogy a többség az általa kijelölt program alapján vállaljon kormányt, — ezt a többség azért nem teljesítette, mivel — nézete szerint ellenkezett volna az alkotmányosság alapelveivel és gyakorlatilag sem lett volna kivihető.

Gr. Andrássy szintén ezen nezeteket vallja, kijelentve, hogy leghelyesebb politika az lett volna, ha a király kielégíti a nemzet többségének vágyát; de — tartva a konfliktustól — a kevesebb jó megoldással is beerte volna, mely a királyhoz intézett felterjesztése szerint az lenne, hogy mindazok, akik a magyar törvény szerint a seregben szolgálni kötelesek, anyanyelvükön kívül csak a magyart legyenek kénytelenek használni, s ezzel a tisztikart a magyar nyelv elsajátítására kényszerítette és a magyar nyelv

teljes érvényesülését azonnal megteremthette volna. Komolyan foglalkozott Andrássy azon gondolattal, hogy nem volna-e helyes a nemzet katonai kívánságainak bizonytalan időre való elhalasztása mellett, a hadseregnek szükséges és kívánt erősítését vállalva, kormányt alakítani. De ezen kérdést számos, igen fontos, részletesen felfoglaltból, nem találta kivihetőnek s ezért nem birt a kompromisszum teréről a teljes megadás terére lépni és kormányt alakítani. Végül a passzív ellenállásra szólítva fel a magyar társadalmat, azzal végzi nagyon érdekes és általában megszívelendő nyilatkozatát, hogy „harczoljunk az alkotmányért, de legyünk mindig készen a tisztességes békére.”

Am a kormány sem hagyja szó nélkül e nyilatkozatokat s a manifesztum azon állítására, hogy a többség tiszteletben tartotta mindig a királyi felségjogokat, kijelenti, hogy ez nem áll, mert más dolog valamely jogot tiszteletben tartani, és más dolog valamely jogot ráerőszakolni akkor is, ha ezt a maga törvényesnek vélt szempontjából sérelmesnek tartja, már pedig a király a koalíció magyarázatát magára vézve a törvénynek sem betűjével, sem szellemével nem tartotta meg egyeztethetőnek. Andrássy azon állítására, hogy annyi engedményt sem kapott, hogy a közös hadsereg magyar részében a legény-

TÁRCZA.

Magyarország multja közgazdasági szempontból.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —
 Írta: Róka József.

Minden vidék rendszerint maga rászorult a gabonára, amelyet termelni szokott. De ha volt is felesleg, legfőleg a folyóvizek mentén lehetett szó némi gabonakereskedésről.

Különben a földnek teljes birtokba vétele és intenzív művelése csak a XIII. században vette kezdetét. Régen nagy általánosságban mérték a földet ekealjak szerint; a távolságokat meg ijlővések, baltavetések szerint állapították meg.

Csak az ország északi és keleti részén elterjedő rengetegeket nem igen bántja meg a fejsze. Ott még abban az időben a bölény, a jávor uralkodik.

A könnyebben szállítható cikkekkel azonban már korán messziről eljártak a magyar kereskedők. A XII. század első felében már Velenczében is említik őket. Eleinte Bécsből Velenczébe a főútvonal magyar területen, u. m. Németújhelyen, Sopronon, Szombathelyen, Kőrmenden, a Rábán át Regedébe és Pettauva vezetett. Csak később szorította háttérbe ezt az irányt a Semmeringi út. A kiviteli kereskedést főleg a zsidók és

izmaeliták üzték. Különösen az izmaelitáknak, kik mahomedán vallásu bolgárok és persák voltak, kiváló szerepük volt ama nemzetközi kereskedelemben, mely keletre, főleg Bizanczba irányult.

A magyar árut ők szállították oda és onnan a legértékesebb iparcikkeket: ekszert, arany- s ezüstneműt és selymet hoztak be. A németek megtelepedése Németországgal, a dalmát városok megszerzése az olasz államokkal élénkítette meg a kereskedelmi érintkezést. Külföldi kereskedők is sűrűn látogatták Magyarországot, akik számos árut hoztak be és vitték ki tőlünk hazánk sajátos terményeit, első sorban aranyat, mely nemes fém fontos kiviteli cikk volt. Hiszen Európa aranytermelésének tetemes része Magyarországra esett. Általában len és bőr, viasz, szárított és sózott hal, de különösen mindenféle lábas jószág: ló, tehén, ökör, sertés és juh nagy szerepet vittek a kivitelben.

Az Árpádok uralkodásának utolsó évtizedeit erős belmozgalmak kísérik ugyan, melyek a legszorosabb kapcsolatban állanak a gazdasági élet alakulatával; mert az új földbirtokos osztály, különösen annak nagybirtokos része, az oligarchia hatalmát és jogkörét a királyság rovására igyekezett terjeszteni. De az Árpádok mégis szerencsésen befejezték a nagy munkát, melyet a Gond-

viselés nemzetük sorsában kijelölt számukra. Földrajzilag kikerekítve, egyházi, gazdasági és műveltségi életében szervezve hagyták utódaikra a magyar államot; s a magyar nemzet nem csupán a vallás és műveltség, hanem az anyagi érdek erős lánczai kapcsolódtak a nyugateurópai népek közösségéhez.

Lehetetlen végig nézni a magyar nemzet történetén az Árpádok korában és el nem ámulni azon ut nagyságán, amelyet a nép a nemzeti dinasztia vezetése alatt négy század alatt bejárt. Törzsekből egységes nemzetté és az európai állami rend megbízható és erős védbástyájává lett. Legyőzte vagy magába olvasztotta régi vetélytársait és kifelé megtartotta függetlenségét. Kiheverte a tatárpusztítást és hatalmasabb lett utánna, mint előtte volt. Mindezen nagy történeti munkában vezéreink, királyaink voltak a nemzetnek nemcsak született, hanem igazi, tevékeny vezetői.

Az a föld, melyet az Árpádok szereztek, melyben hamvaik pihennek, szeretett hazává lett, melyért szive vérént ontotta a magyar. A korona, mely homlokukat díszítette, nemcsak ékességét jelölte, hanem hatalmát és egységét is a nemzetnek. Ez tartotta fenn dicső emléküket, ez fogja megőrizni, míg magyar lesz; míg hat reá gyászszal s dicsőséggel teljes történetének varázsa.

Hosszu és pusztító beháboruk után, de

ség a saját anyanyelvén kívül a magyart is kénytelen legyen használni, azt válaszolja, hogy nem a katonai felségjogokon mulik, hogy a magyarországi ujonczok fele egy árva szót sem tud magyarul, még a honvédezeknél sem. Főlemlíti végül a hivatalos czáfolat, hogy Fejerváry báró a mult év nyarán Ó Felsége meghagyásából a koalíczió hivatalosan tudtára adta, hogy nemcsak a belpolitikában kaphatnak szabad kezét, hanem — Ausztriával való tárgyalások eredménytelensége esetére — a gazdasági önállóságra nézve is az 1867. évi XII. t.-cz. 68. §. értelmében, de hát a koalíció szóba sem állott vele.

De elég ezekből a pourparlek-ból. A tény az, hogy a király és a többség nem értette meg egymást és most a katonai erővel szétosztott törvényhozás nem ellenőrizheti a kormány erőszakos cselekedeteit. Ez abszolútizmus, mely ellenkezik alkotmányos törvényeinkkel. Első feladat az, hogy megszűnjék a mostani állapot, hívassék össze a törvényhozás, vétsék fel Ó Felségével a kiigyezés elejtett fonala és legyen a király és a nemzet közös érdekében mielőbb tisztességes béke.

De addig is tartsuk meg a törvényt, mert ez a mi erők; a törvenytelen rendeletek teljesítésére pedig ne vállalkozzék senki, se magán ember, se tisztviselő.

Szemle.

Roppant tévedés. Vannak, akik a magyar vezényszót követelik. Vannak, akik azt mondják, hogy nem éri meg a követeléssel járó kockázatot; és a nemzeti haladásban inkább és előbb gazdasági és kulturális irányt kívánnak. De olyanok, akik szerint

belső valójában romlatlanul került Magyarországra az Anzsuk birtokába 1301. évben. Ama viharokban, melyek trónrajutásukat megelőzték s egy ideig kísérték, a közbizonyosság is sokat szenvedett. Tömegtelen falu elpusztult, a jobbágylakosság lemészárolt vagy szétfutott és egyes vidékek abba a kezdetleges állapotba hanyatlottak vissza, melyben a honfoglalás találta őket. A föld elvesztette értékét, ellenben a munkáskéz szokatlanul megdrágult.

Az új uralkodó-család a műveltség akkori központjából, olasz földről jött és szorosabb kapcsolatba hozta a magyar népet a kor polgárosodásával. A magyar állam megkapta azokat az uralkodókat, akik fiatal erejét gyors fejlődésre tudták juttatni. Gyakorlati észjárású emberek voltak azok és olasz hazájuk fejlett gazdasági tanúságait új hazájukban is hasznosítani igyekeztek. Földművelés, ipar és kereskedelem egyaránt érezte czéltudatos támogatásukat. Magyarország erőteljes új életre ébredt fel; a szinte szétdarabolt honból Európa legelső, leghatalmasabb birodalma fejlődött ki. A nemzet a jólét és a műveltség magas fokára emelkedett.

Említettem, hogy az Anzsuk megfogyott lakosság mellett igen válságos helyzetben találták a földművelést. A gazdasági politika

a magyar vezényszót egyáltalán nem lehetne követelni, mintha azt törvény tiltaná: olyanok csak Ausztriában vannak, no meg a magyar minisztériumban. Ez a legegyszerűbb válasz a kormány kirohanásának katonai részére.

Uj királyi biztosok. Szaporodnak a királyi biztosok. Ujabbán Hajdumegye és Debreczen város kapott egyet Naszády Iván táblabíró, aztán Marostorda vármegye és Marosvásárhely város kapott egyet. Vozáry János törvényszeki elnök személyében. A kormány alaposan berendezkedik.

A nagyenyedi ev. ref. egyházközség harangja.

A nagyenyedi ev. ref. egyházközségnek a városunkra örökre szomoruan emlékezetes 1704-ik évet meglévő időkben „három szép érczharang”-ja volt. Mikor és mimódon jutott az egyházközség ezen „három szép érczharang” birtokába? A felvilágosító följegyzések hiányoznak, ámbar alig foroghat fenn kétség arra nézve, hogy a harangok a régi „Plébánia” tulajdonát képezték, s a város összes lakosságának 1556. körül a prot. hitre történt áttérésevel kerültek előbb az erősebb ág. ev., később — a várbeli nagy templommal egy időben 1597-ben — tulsulyra jutott ev. ref. egyház tulajdonába. Az egyházközséget 1600-ban nagy romlás érte. Ezen év szeptember 17-én Mihály vajda hordái Enyed várost feldúlták; feldúlták és kirabolták a várbeli két prot. templomot is. Ezt a dulást a következő év augusztus havában Mihály vajda egyik vezére Rác György megismételte. Ez alkalommal érte-e a harangokat romlás? tudni nem lehet. Valószínűbb az,

első feladata tehát népesség számának szaporítása volt. A király és a földesurak vállalták a gyarmatosítás ügyét, mely a XIV. században újra nagy arányokat öltött.

A lakosság gyarapodása új lendületet adott a közbizonyosság minden ágának. Károly Róbert 1335-ben gyökeresen rendezte a valutát, és ezzel nemcsak hazánk anyagi fejlődését segítette elő, hanem a magyar pénzt nemzetközi jelentőségre emelte. A magyar arany Európaszerte keresett pénzzé vált s mint körmőczi arany napjainkig megtartotta hírnevét.

Az Anzsuk jól ismerték a városok nagy művelődési és gazdasági jelentőségét s meleg támogatásban részesítették a városokat és azok polgárságát. Számos városnak új, szelesebbkörű kiváltságokat adtak, s a fokozódó jólétet az akkor emelt és máig is fennálló középületek, főleg templomok hirdetik, melyek festészeti és szobrászati diszítmányaikkal még az egységes nemzeti szellem kifejezői voltak.

A középkor alkonya és az ujkor hajnala esik abba a 86 esztendőbe (1440—1526), amelyet a Hunyadiak és a Jagellók után nevez a magyar történetírás.

(Folytatása következik.)

hogy nem érte. 1658-ban a török-tatár hadak dulták fel a várost, de ezek a hadak nem hatolhattak be a várba. Megakadályozta azokat eme szándékukban Enyed város polgárságának önfeláldozó, erős és sikeres védekezése. Kétségtelen, hogy a „három szép érczharang”-ot romlás ez alkalommal nem érte.

1660—61-ben az Erdélyben szabadon garzdalkodó török-tatár hadak Enyeden — ez alkalommal ki tudja hanyadikszor atvonulva, a romjaiban fekvő város területén a mi elpusztíthatót találtak, újlag elpusztították. Ekkor leégett a templom fedele is. E mellett bizonyít az a körülmény is, hogy az egyházközség hívei 1667-ben az akkori fejedelem engedélyével a templom fedelének helyreállítása czéljaira országos segélygyűjtést indítottak folyamatba. Valószínű, hogy a torony fedele ezen romlás alkalmával nem égett le, s így a harangokat sem érte baj. Ezt az a körülmény teszi valószínűvé, hogy az egyházközségnek 1704. év elején „három szép érczharang”-ja volt, ennyi harangja pedig nem lett volna az esetben ha a harangokat 1660—61-ben romlás éri vala, mert az egyházközség az 1601. és 1704. évek közé eső időkben, olyan zilált vagyoni viszonyok között élt, hogy három harang beszerzésének költségeit bizonyára nem bírta volna fedezni.

Tudva van ezen közlemény olvasói előtt, hogy Enyedet 1704. virágvasárnapján, az Erdélyben működő császári hadak egyik osztálya temető talpából, könyörtelenül feldulta. Ezen romlás alkalmával leégett a templom és a torony fedele is. A templom és torony fedelének tüze megolvastotta az egyházközség harangjait, minek folytán a város területén egy évig nem volt harang. Az isteni tiszteletek idejét dobszóval hozták tudomására a város lakóinak, kik ekkor mindannyian protestánsok voltak. A halottakat harangszó nélkül, az áhitatos hívek buzgó éneke, olykor gyászleppellel bevont dob komor, halk szava mellett kísérték temetőbe, mint a szomoruan emlékezetes 1849-ik év tavaszán.

A következő 1705. évben Nagyenyed város közönsége az elpusztult harangok romjaiból öntetett egy 7 régi mázsa súlyú biró érczharangot, melybe az emlékezet számára eme szavakat öntötték:

„A NAGY ROMLÁS UTÁN ISTEN DICSŐSÉGÉRE ÉPÍTETTE NAGY ENYED VÁROSSA JOH. KÖBLÖS BUX ANNO 1705.”

Később „a szép árbóczos torony fedel” elkészültével, vagyis 1736-ban öntöttek egy 9 és fél régi mázsa súlyú, szép érczharangot. Ez a harang 1758-ban megrepedt. Az egyház előjárása egy West József nevű segesvári harangöntővel lépett szerződésre a harang újra öntésére nézve. A szerződést mely 1758. december hó 8 áról kelt, az egyház részéről „Nagyenyedi Szántó Mihály Consistoriális személy és Nemes Nagy-Enyed város haduagya, továbbá Nagyenyedi Enyedi József Consistor Assesor” irták alá. 18 m. forintot fizettek West József harangöntőnek az újra öntésért minden mázsa súly után, ezen felül 2 drb. aranyat azért, hogy a harangnak helyreállítása alkalmával felügyelt.

(Folytatjuk.)

SÁMSON JAKAB

Telefon 423.

uri szabó

Telefon 423.

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát

honi, angol, scoth és francia különlegességekben

FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készítettnek. 12 15—105

Gyors és pontos kiszolgálás! ————— Gyors és pontos kiszolgálás

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Márczius 15.** A hazafias ünnepélyeket rendező-bizottság f. hó 3-dikán tartott üléseben megállapította az idei márczius 15-nek programját. E szerint: Dél előtt 9 órakor istentisztelet. Tíz órakor intézetek ünnepélyei. Délután 2 órakor a városház erkélyén „Talpra magyar!“. Felvonulás a sétateri fedett táncterembe, a tűzoltó-zenekar indulója mellett. Ünnepi beszédet tart dr. Asztalos Kálmán ügyvéd. Énekel a képezdei ifjuság énekkara.

— **Eljegyzés.** Kúsnödi és bőzodujfalusi Kovács Ziziket eljegyezte magyarországi és harasztosi Horváth Viktor honved hadnagy folyó hó 2-dikán. Gratulálunk.

— **Halálozás.** Dömök János uradalmi számtartó, február hó 25-én reggel fél 8 órakor hosszas szenvedés után, 36-ik életévében meghalt. Gyászolják: Dömök Jánosné szül. Mattyasovszky Sarolta, felesége. Dömök Béla, Dömök Erzsike, gyermekei. Özv. Dömök Józsefné, édes anyja. Dömök Ilona, Dömök Erzsébet, Kádár Jánosné szül. Dömök Lujza, testvérei. Özv. Mattyasovszky Beláné, anyósa. Kádár János, Baranyay Károly, sógorai.

— **Névmagyarosítás.** A mostani világos időkben százszoros kötelességünk hazafias érzelmeinket tetteikben is kifejezni. A név, melyet viselünk, különösen alkalmas arra, hogy magyar voltunkat ezzel is bizonyítsuk. Feltétlenül igaz, hogy van sok, nagyon sok, német, lengyel és más nemzetiségű névvel bíró hazafi, ki sokkal jobb magyar, mint száz más törzsköcs magyar nevű lakósa ez országnak, de mégis — hiányzik el — sokkal jobban esik mindnyájunknak, ha magyar szívét jó magyar neve is mutatja. Arra kérjük, arra hívjuk fel városunk polgárságának nem magyar nevű derék tagjait, hogy szíveljék meg az igazságot: magyarosítsák meg nevüket. A legszívesebben állunk e tekintetben is szolgálatukra, nem fog kerülni költségbe sem.

— **A nagyenyedi ref. egyházközség** keblai tanácsa f. hó 1-én tartott népes gyűlésében beható vita után egyhangulag magáévá tette a beszerzendő nagy harang ügyében kiküldött bizottság azon javaslatát, hogy a nagy harang javára egyházközségünk területén gyűjtés indíttassék és a kiküldött bizottságot e célból kibővítette.

— **A Szabad Liozeum** csütörtökön Dehitzsch Frigyesnek világhírű előadását „Babilonia és a Biblia“ mutatta be. A szöveget Szilády Zoltánné olvasta fel, az eredetiek után készült képeket pedig a férje vetítette. Az assyriai leletek a gyala, világ-teremtése, edenkerti jelenete stb. meggyőző erővel igazolták a bibliai történetek keleti eredetét. A jövő csütörtökön már megkezdődik dr. Szilády három estére terjedő előadás-sorozata, a mely az idény befejezéséül a föld történetét fogja bemutatni. Illusztrálására a páratlan Herepei-fele gyűjtemény mellé még számos újabb tárgy

érkezett és vetített képek is készülnek. Ajánljuk az érdeklődőknek, hogy ezt a három előadást mint utolsókat teljes összefüggésben hallgassák meg.

— **Vita egy táncrend felett.** A Jurista bál rendező-bizottsága táncrendnek olyan mintát választott és rendelt, a mely csak Bécsben volt kapható. A helybeli Könyvnyomda r.-t., a mely a szakmájába vágó rendelkezések felvételével és szállításával foglalkozik, ezt a rendelést is felvette és szállította. E felett aztán — mint az „Alsófehér“ csütörtöki számában olvastuk — egy kis háborúság támadt a védnökök és rendezőség között. Ha csakugyan a bécsi portéka volt oka a háborúságnak: ezt a hazafias érzékenységet elismeréssel honoráljuk; remélve, hogy ezen érzékenység nem momentán felbuzdulásnak, hanem komoly elhatározásnak az eredménye. Ezen elhatározás magával fogja hozni azt, hogy olyan divatcikkeket, melyeket eddig külföldi gyarak szállítottak (a női ruhanemek témérdek változata mellett a többi közt táncrendeket is), nem veszünk addig, míg magyar gyártmányt belőle nem kapunk. De ez csak negatív eredmény. Bizonyára szükséglet fogjuk érezni, hogy a magyar ipar partolásának hathatósabb módját is alkalmazásba vegyük. S itt legyen szabad egy példát követésre ajánlanunk. A Könyvnyomda r.-t. alapítói összeadtak 100 ezer korona alapítókéfé s meg 60 ezer korona hitelért is felelősséget vállaltak és tíz év óta pénzüket köcskázatva, sokat fáradva és aggódva, a helybeli Kisegítő jóindulatu támogatása mellett, élethalál harcát folytatnak a hatalmas osztrák ipar áradata ellen; s nagynehezen sikerült nekik a magyar piacból egy részt visszahódítani. Jó lélekkel ajánljuk a példát követésre. Ha nincs gyár: csinálni kell. Ajánlatunk tán nem oly hatóságos, mint egy cikkely vagy egy díkező, de csak egyedül sikeres és mindenkifelett hazafias.

— **Az Uránia Nagyenyeden.** Nincsen közvetlenebb és tanulságosabb módja a tapasztalatgyűjtésnek, mint az utazás. Csak-hogy kevesen vannak abban a szerencsés helyzetben, hogy műveltségüket ezen a legközvetlenebb úton gyarapíthatják. Az Uránia színház vezetőségének belátásáról s kulturális szükségleteink iránti finom érzékeről tanuskodik tehát az az elhatározása, hogy a vidéknek is, e hónap folyamán nekünk is alkalmat nyújt távol fekvő idegen országokat s népeit megismerni. Az Uránia három előadást tart városunkban, egyet az orosz-japán háborúról, egyet a párizsi asszonyról, egyet pedig Skóciáról.

— **A Lőrinczrévei állami elemi iskola** könyvtára javára Fogarasi Béla főgimn. igazgató, dr. Garda Kálmán vm. tiszti főügyész, Imreh József főszolgabíró, Nagy Lajos tan. kép. igazgató, Nehéz János kir. tanfelügyelő, Szántó Károly nagybérlő és Tóth Miklós avaszei elnök urak védnöksége mellett 1906. márczius 10-én műsorral kapcsolatos táncestet rendeznek. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy 2 korona; családjegy 5 korona. Felülfizetéseket köszönettel hirlap utján nyugtázzunk. Műsor: 1. Nyi-

tány: Káló Géza zenekara által. 2. Vocolka Ede: Honfidal. Éneklő a „Lőrinczrévei vegyes dalárda“. 3. Rudnyánszky: A gyáva. (Drámai monológ.) Előadja: Bodor Kálmán. 4. Énekszó: Medgyaszai Máté Jenő a budapesti Király-színház tagja által; harmoniumon kíséri: Veress István. 5. Kossuth-induló: Éneklő az áll. iskola énekkara; zenekíséret mellett.

— **A tövisi Polgári Olvasókör** folyó év február 24-én műsoros táncestet rendezett, s ez ugy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült, melyet a közreműködő hölgyek és uraknak tulajdoníthatunk, kik kellemes és csinos szereplésükkel, nagy élvezetbe részesítettek, miért ezuton is az Olvasókör, ugy ő nekik, mint a megjelent közönségnek és felülfizetőknél szíves köszönetét nyilváníttja. Bevétel 498 kor., kiadás 139 kor. 85 fill., tiszta jövedelem 358 kor. 15 fillér.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Iparos-Önképzőkör 1906. február 25-én rendezett álarozos bálján felülfizettek: Bálint János, Korbuly Kristóf, Lingner György urak 3—3 kor.; ifj. Graef János, Bakó Károly, Tángel József, Pallós István, Bogovits Jakab, Hegyi János, Szathmáry József urak 2—2 koronát; Sáska László, Papp Péter, Fosztó Dezső, Birtok Ignác, Dombi József urak 1—1 koronát. Összesen 28 kor. Továbbá Ludvig Ilona k. a. kártyavetésből 4 k. 20 f., Vermesi Annuska k. a. ibolyaárulásból 2 k., Gerendi Albertné urnó ibolyaárulásból 40 f. Összesen 6.60 k. Tiszta jövedelem 105.41 kor. — Fogadják együttesen hálás köszönetünket. Nagyenyed, 1906. márczius 1. A választmány.

— **A szépség hatalom.** Szép akar lenni mindenki. Mindenki használja tehát Magyarország első orvosnője, gróf Hugonny Vilma dr.-nő által legjobban ajánlott székelyhavasí bivalytejből készült „Alba“ szappant (ára 1 kor.) „Alba“ arczkrém (ára 1 kor. 50 fill.) és „Alba“ hölgyport (ára 1 kor. 50 fill.), melyek semmiféle ártalmas vegyi terméket nem tartalmaznak és szeplő, májfoltok, valamint mindennemű arczisztatlanságok ellen legjobb hatású szerekeknek bizonyultak. Kaphatók mindenütt. Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy 151. szám.

— **Talált holttest.** Csesztve közelében halászat közben egy ismeretlen férfi hulláját fogták ki a Marosból f. é. február 25-dikén.

— **Az egészség fentartása és a takarékoság** mindnyájunknak annyira fontos, hogy mindenre, a mi e kettőt elősegíti, a legnagyobb figyelmet kell fordítanunk. Nem lehet azért háziasszonyainknak eléggé ajánlani: a családi asztalra mindig Kathreiner-fele Kneipp-maláta kávét szolgáltatni. Ez tisztán elkészítve, vagy nagyobb arányban a babkával keverve a kávéval ideálját szolgáltatja, melyet senki sem fog többé nélkülözhetni, mihelyt jótékony hatását felismerte. Nagyobb örömmel fogja tapasztalni minden háziasszony, hogy a Kathreiner használata által nevezetes takarítást lehet elérni. Különösen figyelembe veendő, hogy a babkavé-iz fontos előnyeit csakis a valódi Kathreiner bírja a zárt eredeti csomagokban, melyek a Kneipp-páter védjeggyel vannak ellátva. Főleg óvakodjunk a nyitva mértegetl pörköit termékektől.

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogy mellett őszi és téli szükségletét bárhol is beszerezné, előbb főtér 4. szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő idényre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, szíveskedjen meglátogatni.

— **Székely ifjuság a hazai iparért.** Diszgyűlést tartotta a marosvásárhelyi ev. ref. kollegium ifjuságának önképzőkörre febr. 24-én Paál Gusztáv tanár elnöke alatt. A gyűlésen Sz. Szakáts Peter, kamarai titkár hatalmas beszédet intézett az ifjusághoz a honi ipar pártolása és az osztrák ipar bojkottálása érdekében. A gyűlésen részt vett az ifjuságon kívül az intézet igazgatóságának vezetése alatt a tanári kar is.

— **A „Zenélő-Magyarország”** most megjelent 306-ik füzeté pompás negy új zenedarabot hozott a zenepiaczra, melyek közt van: „Üres lett a madárfészek” és „Nem bánom én ha kacscintasz másra is” két szép hangulatos magyar dal Huber Sándortól. „Magyar tánczok” három népszerű magyar nótából egyesülve összeállított egyveleg négy kezre Heidelberg Alberttől és egy, a fővárosi zenekarok által máris nagyon népszerűvé lett amerikai indián jellemtáncz Hager F. W.-tól „Nevető víz” (Laughing Water) címen. A rendkívül tartalmas zenelapot, mely a sivar politikai helyzet teremtette szomorú időkben is jókedvet és pezsgő vidámságot terjeszt — melegen ajánljuk zenekedvelőinknek figyelmébe. Előfizetési ára (12 szám 120 oldal modern és közkedvelt zenével) 1/2 évre 6 korona, 1/4 évre (6 szám) 3 korona. Előfizetése: Klökner Ede zeneműkiadóvállalatához Budapesten, VIII., József-körút 22/24. intézendők.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Dr. Incedi Joksman Üdön, Lázár István,
Dr. Müller Jenő, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadótulajdonos: Lázár István.

Kunsch Antal

épület- és butor-asztalos
NAGYENYED, Rózsa-utca.

Szíves tudomására hozom Nagyenyed város és vidéke t. közönségének, hogy a székesfővárosban s a külföldön, továbbá helyben, mint a „Hermann és Baumann butorgyár” művezetője, több éven át szerzett szakbeli ismereteim után Nagyenyeden, a Rózsa-utczában modern berendezésű

épület- és butor-asztalos

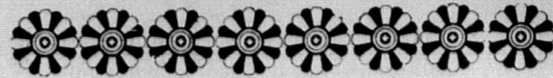
műhelyt nyitok f. év április hó 1-jétől kezdőleg. Elvállalok az asztalos ipar körébe tartozó minden fajtájú munkát, teljes lakásberendezéseket, modern butorokat a mai fejlődött műipari izlés szemelött tartásával pontos kiállításban, szolid árak mellett.

Rajzokkal és költségvetésekkel szívesen szolgálok.

Támogatásukat kérve, vagyok
teljes tisztelettel

68 1—

KUNSCH ANTAL.

Aggkori gyengesség

és erőtlenség ellen, mely különböző okokból, mint pl. kiállott betegségek utókövetkezményei, gyelmekeknél a fogzás okozta elgyengülésből stb. származott, a **Scott-féle Emulsió** kiváló eredménnyel alkalmazható.

A **Scott-féle Emulsió** iránt senki sem fog ellenszenvet érezni, mert az határozottan jó ízű, mindenki által könnyen emészthető, minthogy az utólréhetetlen **Scott-féle** emulgálási eljárás következtében az olaj gyorsan átmegy a test szervezetébe anélkül, hogy bármilyen emésztési zavart okozna. A **Scott-féle Emulsió** valódiságának jele: „a hátán nagy csukát vivő halász” védjegy.

A **Scott-féle Emulsió** valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

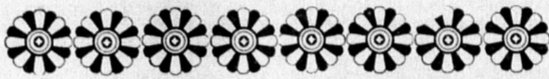

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levelellyel beküldése ellenében mintatüveggel bementve szolgál:

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerára”
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér.

A háziasszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és oltósó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp páter védjeggyel.

Sz. 4157—1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Pátria” balázsfalvi tákarékpénztár r.-t. végrehajtatónak Áron György ohábai lakos elleni 1806 kor. s jár. iránti végrehajtásos ügyében az ohábai 102 sz. tíkben A + 2 r. sz. 560/2 hr. sz. ingatlanra 46 kor., a 4 r. sz. 916/2 hr. sz. ingatlanra 104 kor., a 6 r. sz. 965/6 hr. sz. ingatlanra 50 kor., a 11 r. sz. 1206/2 hr. sz. ingatlanra 35 kor., a 12 r. sz. 1850/1 hr. sz. ingatlanra 243 kor., a 13 r. sz. 1419/1 hr. sz. ingatlanra 239 kor., a 14 r. sz. 1688 hr. sz. ingatlanra 169 kor., a 15 r. sz. 1734, 1735/1 hr. sz. ingatlanra 270 kor., a 22 r. sz. 2043/1, 2044/1 hr. sz. ingatlanra 59 kor., a 25 r. sz. 2412/2 hr. sz. ingatlanra 246 kor., a 27 r. sz. 2530 hr. sz. ingatlanra 95 kor., a 40 r. sz. 614/2/2 hr. sz. ingatlanra 34 kor., a 41 r. sz. 2609/1/1, 2610/1/1 hr. sz. ingatlanra 107 kor., a 42 r. sz. 3250/2/1 hr. sz. ingatlanra 94 kor., a 43 r. sz. 965/2/1 hr. sz. ingatlanra 132 kor., a 44 r. sz. 2357/2/2 hr. sz. ingatlanra 50 kor., a 45 r. sz. 3093/2/1 hr. sz. ingatlanra 142 kor., a 46 r. sz. 3118/1/1 hr. sz. ingatlanra 124 kor., a 47 r. sz. 3269/1/2 hr. sz. ingatlanra 83 kor., a 48 r. sz. 3363/2/2 hr. sz. ingatlanra 44 kor., és a 49 r. sz. 3378/1/1 hr. sz. ingatlanra 54 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árvezést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1906. március 13-ik napján d. e. 10 órakor Ohába községhezánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól el fog adni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadék-képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-ez. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Balázsfalván, 1905. évi december hó 12-én.

Enyedy Lajos,

kir. ít. táblai bíró.

61 1—

FOGORVOS PERL JÓZSEF American Dentist

e hó 8-án Nagyenyedre érkezik és néhány napon át a Két Hattyú szállodában fog rendelni. 64 1—1

Nagyságos **Hanák Kolos** kir. táblabíró úr szülőuradalmában teljesen kifogástalan szokványoszerű és állami telepéről (Csala) vett Ripáriára oltott 2 éves gyökeres fás

Som (Furmint) és Leányka 1 éves Hárslevelű és Ezerjő

oltvány eladó, ezre 90 frt, oly feltűnően erősek, hogy pótásra is kiválóan alkalmasak és a 2-ik évben teljesen teremnek.

A B A S Á R (Hevesm.)

Táviró: Gyöngyös.
47 4—6

TÓTH SÁNDOR,
intéző.

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

Ne tessék mutatványszámot kérni,

mert a ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget **AZ UJSÁG** politikai napilapra április hó 1-től számítva, annak azonnal megindítjuk a legjobb magyar lapot:

„Az Ujság”-ot,

de az előfizetést csak április hó 1-től számítjuk. Előfizetési árak: egy hónapra 2 korona 40 fillér, negyedévre 7 kor., félévre 14 kor., egész évre 28 korona.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200.000 korona.

Alaptőke 200.000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelőzőbb kamatláb mellett.

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2 %-ot számít.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődően már 4 1/2 % alapkamattal földbirtokra, a beesérték feléig.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál** s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket. 20 18-104

Betétek után naptól-napig 4 1/2 %-ot fizet.

NAGY JENŐ

szájpad nélküli műfog-spezialista
KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpadnélküli természetűen szilárdan álló fogakat 16 koronáért.

15-104

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

NAGYENYED.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyomdai kivitelben. Továbbá postaesomag és üveg-cimkéket, pecsetjegyeket, ragjelzőket, porkapszulákat, papirzaeszköket, kötőzopapírokat, és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat, könyv- és könyomdai vagy dombornyomásban szép és oleső kivitelben.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage)

u. m.: közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyszerek, cukraszok és gyárosok részére kész árúcsikék jutányos és celszerű csomagolásra oleső ában szállít.

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapítotott 1870-ben.

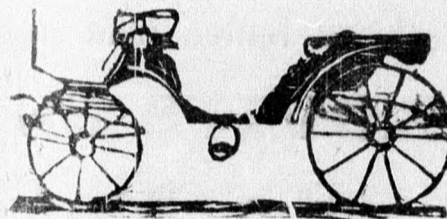
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielegítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal választolunk.

Becses pártfogását tisztelettel kérve

Gyárunk az egyedül Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árbán is. Főzélünk a jó, szolid munka jutányos árbán.

16 5-26

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja

Alaptőke 15.000.000 kor.

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 18.

Tartalék 2.225.000 kor.

Sürgőnyezim: Nádor-utcai Hazai Bank. Telefonszám: 86-01.

**Biztos tőkebefektetés és legelőzőbb sorsjegyek
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereségekötvényei**

Az első ciklusban évenként háromszor, június 5, október 5, február 5

300.000

600.000

300.000

koronás főnyereségek

40.000 és 20.000, 50.000 és 20.000, 40.000 és 20.000 koronás melléknyereségek kerülnek sorsolásra.

Egy évi nyereségek összege:

1,571.000 kor.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsolatlak.

A nyereségek főösszege:

32,221.300 kor.

A törlesztési huzások főösszege:

36,938.750 kor.

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereséghuzásokon való játék csak a vételár kamataiba kerül, mert a legkisebb nyereségek és a törlesztéses huzásnál sorsolt nyereségekötvényért járó nyereségekötvény árfolyamértéke jóval több, mint a sorsjegyek mai ára. Minden egyes nyereségekötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyereségekötvény az összes nyereséghuzásokon végig — tehát 70 éven át — játszik, e szerint többször is sorsolható nyereségekötvény.

A nyereségekötvényeknek biztosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök kepezik és a törlesztésesek, valamint a nyereségek pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezkesedik. Ezeket a nyereségekötvényeket adjuk:

a) készpénzfizetésre a minden napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltételek mellett megfelelő előleget nyújtunk.

b) az 1883. XXXI. t.-ez. értelmében kiállított részletvekre

18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.

1906. márczius hó 15-ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az árákon árfolyamemelkedés esetén sem változtat.

Már az első részletnek postautalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számat tartalmazó törvényesen kiállított részletvet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) Készpénzfizetésre:

MEGRENDELŐ-LEVÉL.

b) Részletve:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereségekötvényt küldeni. Mai postával küldök önöknek foglalólul darabonként 20 koronát azaz összesen koronát, míg a hatralekos összeget sziveskedjenek utánvétellel beszedni.

folyoszámlán hitelezni.

Kelt.....

A megrendelő neve: (olvasható aláírás)

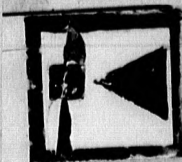
Pontos lakocszime:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Megrendelek Önöknél a prospektusokban foglalt feltételek szerint az 1883: XXXI. t.-ez. értelmében kiállítandó részletve darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereségekötvényt. A vételárat darabonként koronás havi részleten fogom törlesztetni. Az első részletet összesen kor. ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt.....

A megrendelő neve: (olvasható aláírás)

Pontos lakocszime:

BALLA BÉLA

első rangú előnyösen ismert friss hús- és finom hentesárú-különlegességek üzletében zsir szalonna nagyban és kicsinyben található.

HÚSÁRAK:

Marhahús 1 klg. 1.28 fill.
Borjuhús „ 1.12, 1.28, 1.52 fill.
Sertéshús „ 1.36, 1.52, 1.80 „

FIGYELMES ÉS HIÁNYTALAN KISZOLGÁLÁS!

8 18-105

„IBOLYA” virágcsarnok

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 7.
Kertészeti telep: Krizbay-utca 27.
Virágcsarnok 563. szám.
Telefon: Kertészeti telep 564. sz.

Minden idényben friss vágott virágok, déli növények és idényszerű hazai eserep-virágok, állandóan szállításra készen.

A közelgő mindszentek napjára sirdíszek és koszorúk legnagyobb választékban 2 korótól feljebb.

Ugyiszintén művirág-koszorúk állandó raktáron.

Menyasszonyi, névnapi és alkalmi esokrok, koszorúk, szallag és felirattal, vidékre express szállítással teljesen megbízhatóan, legszebb kivitelben, legjutányosabb árban. 625 49-52

Várad Miklós

orgona, zongora és harmonium-készítő
KOLOZSVÁR, Ferencz József-ut 10. sz.

Van szereném tisztelettel tudatni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, valamint az egyházakat, hogy a fenti cím alatt a jelenkor követelményeinek megfelelő

üzletet nyitottam

és hivatkozva e téren Budapest és helyben szerzett tapasztalataimra, bátor vagyok minden szakmámba vágó dolgokban a legkészségesebb szolgálataim felajánlani, jelesen, elvállalok: mindennemű zongora javást, hangolást, új harmoniumok készítését megrendelés vagy rajz szerint; továbbá új templomi orgonák készíteset legújabb módszer szerint, kiválóan kellemes és tömör hanggal, könnyű és zajtalan gépezettel és légmentes szélszekrényekkel. Ezenkívül ajánlom szobai harmoniumjaimat és czimbalmaimat. Ugyiszintén elvállalok mindennemű antik és új zenélő művek, zenélő órák, zenélő dobozok, zenélő kepek kijavítását és tiszta h. ngolás t.

Költségvetések és rajzok egyházaknak orgonákról ingyen és bérmentve.

Kitűnő tisztelettel: **VÁRADI MIKLÓS**,
8-52 orgonakészítő.

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Mindenkinek fontos tudni, hogy

BERKOVITS BÉLA

Nagyenyed főtéri

raktárának tulsufaltsága és az előrehaladott idény miatt összes áruit

alkalmi vásár

rendezése által minden elfogadható árért eladja.

Eladásra kerülnek: az összes férfi-, fiu- és gyermek-készruhák és télikabátok, női- és gyermek-kabátok, paletok, a legújabb divatnak megfelelő férfi fehérművek, nyakkendők és kalapok.

Férfi- és női-czipők, kizárólag kézimunka.

Valódi angol és belföldi ruhaszövetek.

Mérték után a legfinomabb ruha 24 óra alatt elkészül.

Mindenkinek saját érdekében fekszik szükségletét míg a készlet tart beszerezni.

10 18-104

Dús választék minden cikkben.

Iszakosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentve küldünk egy próbát a Cozaporból Kávét, tea, étel vagy szeszese italban egyfomán adható a. Ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet er, mint a világ minden szobeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenesen esse teszi az iszakosnak a szeszese italt. A COZA oly esendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szégyet és beestelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek által

embert a jó útra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen, biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 125. szám.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 125.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Nagyenyedi kisegítő lakareképenztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad befáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jöhíteli pénzintezetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapirokat.

Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6%, 6 $\frac{1}{4}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítól le.

Betétet 4 $\frac{1}{2}$ kamattal mellett fogad el.

Nyitv áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

19 18-104

Vas, réz, horgony, diszmű és czimtábla öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz

Elvállal galvanoplasztikai

munkákat, mindennemű klisek

öntését, rézmetszeteket fénykép

vagy rajz után.

Készít gazdasági vas, réz

gépöntvényeket.

Tisztelettel

626 95-104

Liskai János.